

SOS-LAPSIKYLÄN

Kuulumisia

1/2011

SOS
LAPSIKYLÄ

Nuorten
velkaantuminen
on vakava asia

LAPSEN AINUTKERTAISUUS HAASTAA LASTENSUOJELUN

LASTENSUOJELUN keskeinen tehtävä on luoda ja turvata lapselle yhteisö, jossa hyvän tekeminen on helppoa. Lapselle myönteisen kasvuympäristön löytäminen tai luominen edellyttää tietoa siitä, mikä on lapselle hyväksi. Tehtävä vaikeutuu, kun on otettava huomioon jokaisen lapsen ainutkertaisuus.

Lastensuojelussa tarvitaan ”lapsiherkkää” vanhemmuutta, päätöksentekoa ja johtajuutta. Lapsiherkkää lastensuojelua syntyy, kun päätöksentekoa edeltää tunne. Tunne siitä, mikä juuri tälle lapselle on parhaaksi, syntyy lähellä lasta.

Olen huolestunut siitä, että lastensuojelulainsäädäntömme, toimintaohjeet ja viranomaistulkinnat eivät

riittävästi tunnista lapsen ainutkertaisuutta. Esimerkiksi kunnan päätös katkaista kaikkien 18 vuotta täyttäneiden nuorten jälkihuolto pitkäaikaisessa sijaisperheessä tai sijaishuoltopaikassa ei massaratkaisuna huomioi nuorten yksilöllisiä tarpeita ja itsenäistymisvalmiuksia. Samalla usein vaarannetaan vuosien aikana rakennettu tunnesuhde sijaisvanhempiin ja muihin perheenjäseniin. Kaikilla siivet eivät kanna, eivätkä kaikki ole valmiita jättämään perhettä lakisääteisen huostaanoton päättyessä.

Kodin ulkopuolelle sijoitettua yli 14-vuotiaiden osuus on kasvanut räjähdysmäisesti viimeisten vuosien aikana. Vuosina 1986–1987 syntyneistä jopa 10 000 nuorta on keskeyttänyt perus- tai ammattiin valmistavan koulutuksen. Miljoonasta alle 18-vuotiaasta lähes 10 % on lastensuojelun asiakkaina. Mikä selittää lastensuojelutarpeen kasvun nuorten osalta? Onko jotakin peruuntumattomasti muuttanut tavassamme huolehtia lapsista ja toisistamme, tehdä hyvää?

SOS-Lapsikylä on toimintansa alkuvuosista saakka pyrkinyt huomioi-

maan lasta ja nuorta koskeissa päätöksissä ja toiminnassa pitkän aikavälin vaikutukset. Yksityisten kansalaisten ja yritysten lahjoitusten avulla SOS-Lapsikylä on kyennyt panostamaan voimakkaasti jälki- ja jatko- huoltoon.

Perinteitä kunnioittaen olemme kuitenkin myös uuden ajattelun ja toiminnan alussa. Lapsen hyvän saavuttaminen merkitsee auttamispiirin laajentamista. Yhä enemmän on ponnisteltava huostaanottojen ehkäisemiseksi, lasten perheiden ja läheisten auttamiseksi. Lapsen ensisijainen toive on kasvaa omien vanhempiensa ja sisarustensa kanssa.

Vuosi 2011 on EU:n vapaaehtoistoiminnan vuosi. SOS-lapsikylätyötä voi tukea myös liittymällä vapaaehtoistyöntekijäksi. Lue lisää ja liity www.sos-lapsikyla.fi/vapaaehtoistyo

Pidetään huolta,

Jari Ketola
toiminnanjohtaja

Julkaisija

SOS-Lapsikylä ry
Meritullintori 3
00170 HELSINKI
puh. (09) 5404 880
faksi (09) 5404 8811
keskustoimisto@sos-lapsikyla.fi

Päätoimittaja

Aija Rikala, puh. (09) 5404 8820

Toimitussihteeri

Elina Pitkäranta, puh. (09) 5404 8818

Ulkoasu

Heli Rantala

Painopaikka

Forssa Print

Kansikuva

Pekka Lähteenmäki

Toiminnanjohtaja

Jari Ketola, puh. (09) 5404 880

SOS-lapsikyläyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja

Seppo Kempainen

SOS-lapsikyläsäätiön hallituksen puheenjohtaja

Pauli Leimio

VARJE BARNS UNIKA KARAKTÄR ÄR EN UTMANING FÖR BARNSKYDDET

Barnskyddets centrala uppgift är att ge barnet en stabil gemenskap, där det är lätt att göra barnet gott. För att finna eller skapa en positiv uppväxtmiljö krävs det kunskap om vad som är bra för barnet. Uppgiften kompliceras av att man måste beakta att varje barn är unikt.

Inom barnskyddet krävs det därför ”barnkänsligt” föräldraskap, beslutsfattande och ledarskap. Om beslutsfattandet görs med känsla blir barnskyddet lyhört för barnet, och känslan för vad som är bäst för just det här barnet vaknar nära barnet.

Jag är bekymrad över att verksamhetsdirektiven i vår barnskyddslagstiftning och i myndigheternas tolkningar inte tillräckligt klart ser till det unika hos varje barn. Ett kommunalt beslut att till exempel avbryta alla 18 år fyllda ungdomars eftervård i långvariga fosterhem eller annan placering utanför hemmet är ett kollektivt avgörande som inte beaktar ungdomarnas individuella behov och förutsättningar att bli självständiga. Samtidigt äventyras ofta de känslomässiga band till fosterföräldrar och andra familjemedlemmar

som har byggts upp under åren. Allas vingar bär inte och alla är inte redo att lämna familjen när det lagstadgade omhändertagandet tar slut.

Andelen personer över 14 år som placeras utanför hemmet har ökat explosionsartat de senaste åren. Av alla unga som föddes 1986–1987 har hela 10 000 avbrutit sin grund- eller yrkesskolutbildning. Det finns en miljon personer under 18 år och av dem är nästan 10 % kunder hos barnskyddet. Vad är förklaringen till det ökade barnskyddsbehovet bland unga? Har något slutgiltigt förändrats i vårt sätt att ta hand om våra barn och varandra, att göra varandra gott?

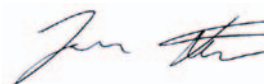
SOS-Lapsikylä har ända sedan starten försökt beakta långtidsverningarna både i verksamheten och i beslut som rör barn och unga. Med hjälp av de enskilda medborgares och företagets donationer har SOS-Lapsikylä kunnat satsa starkt på eftervård och fortsatt omsorg.

Vi värnar fortfarande om traditionerna, men står på tröskeln till nytt tänkande och ny verksamhet. Barnets bästa kräver att den hjälpande kretsen

vidgas. I allt större utsträckning måste vi anstränga oss att förhindra omhändertagande och hjälpa barnens familjer och andra som står dem nära. Ett barn hoppas i första hand få växa upp med sina egna föräldrar och syskon.

År 2011 är EU:s temaår för frivilligt arbete. SOS-barnbyarbetet kan också stödas som volontär. För närmare information och anvisningar om hur det går till, besök www.sos-lapsikyla.fi/vapaaehtoistyö

Låt oss ta hand om varandra

Jari Ketola
verksamhetsledare

SISÄLTÖ

Pääkirjoitus	2	Uutisia maailmalta	10
Asiaa	4	Tukeminen	14
Kyllä kerrotaan	8		

Tapiolan SOS-lapsikylässä
vietettiin Nuorten velkaantumisen -teemapäivää

– MAKSUHÄIRIÖMERKINTÄ VOI MUUTTAA TULEVAISUUDEN

Nuoret törmäävät luotolla elämisen houkutuksiin joka puolella. Muutaman kympin pikavippi saattaa hoitamattomana kuitenkin äkkiä kymmenkertaistua, jolloin sen hoitaminen pienillä tuloilla vaikeutuu. Tilanteen kärjistymisen maksuhäiriömerkinnän saamiseen vaikeuttaa myös nuoren oman talouden perustamista. Suomalaisnuoret eivät kuitenkaan ole yksin tämän ongelman kanssa.

KÄYTÄNNÖN TYÖSSÄ vastaan tulleet asiat olivat kimmoke Nuorten velkaantuminen -teemapäivän järjestämiseen Tapiolan SOS-lapsikylässä. Helmikuun alussa pidetty teemapäivä keräsi paikalle kolmisenkymmentä lastensuojelun jälkihuollossa ja nuorten parissa työskentelevää. He törmäävät työssään säännöllisesti nuoriin, joilla luotonotto on karannut käsistä. Tilaisuudessa kuultiin asiantuntijoina Kuluttajatutkimuskeskuksen tutkijaa **Anna-Riitta Lehtistä** sekä Espoon kaupungin talous- ja velkaneuvojaa **Marko Niirasta**. Lisäksi SOS-Lapsikylän nuorisokodin jälkihuoltovastava **Jaana Savonen** kertoi esimerkin erään nuoren velkakierteestä.

Nuorten velkaantuminen

Luoton käyttö on lisääntynyt Suomessa 1980-luvulla tapahtuneen rahoitusmarkkinoiden vapautumisen jälkeen. Anna-Riitta Lehtisen mukaan nuoria altistaa luotolla elämiseen se, että he ovat vasta perustamassa omaa taloutta, asema työmarkkinoilla on vielä heikko ja opiskelut ovat kesken tai alaa vaihdetaan. Nuorten käytettävissä olevat tulot ovat pienet ja riskejä saatetaan ottaa helpommin. Nuorille on myös tyypillistä, että vapaa-ajanvietto ja itsensä toteuttaminen tapahtuvat usein kulutuksen kautta.

Lehtisen mukaan nuoret ovat sopeutuneet hyvin kulutus- ja luottoyhteiskuntaan. Nuoret saavat helposti luottoa, vaikkeivät sitä välttämättä tarvitsisi. Esimerkiksi tietty opintopistemäärä oikeuttaa luottokorttiin, vaikkei tämä kerro henkilön taloushoidosta mitään. Nuorten tiedot ja taidot hoitaa omaa taloutta ovat vielä puutteellisia. Myös yhteys siihen, mistä raha tulee, ja mihin se menee, hämärtyy helposti virtuaalisen rahan aikakaudella, kun raha-asiat hoidetaan kortilla ja internetissä, eikä fyysisistä rahaa juuri käytetä. Marko Niiranen tuo esiin, että lainaa ei aina haeta sieltä, mistä se

olisi halvinta, vaan sieltä, mistä se on helpointa. Helppo laina on kuitenkin aina kalleinta.

Anna-Riitta Lehtinen kertoo, että nuorten maksuvaikeudet aiheutuvat lähinnä kulutusluotoista. Vaikka luotot ovat pieniä, ne aiheuttavat suuria hankaluuksia arkipäivän elämään. Lehtisen mukaan maksuvaikeuksista selviämistä vaikeuttavat rahatalouden vakiintumattomuuden lisäksi tietämättömyys. Nuoret eivät usein ymmärrä, että luotot ovat pitkäkestoisia sopimuksia ja esimerkiksi pikavippien kohdalla ei ymmärretä lainasumman päälle tulevien kulujen suuruutta. Myös perheen ja kavereiden esimerkki vaikuttaa siihen, miten nuoret hoitavat talouttaan.

Nuorille tulisi luoda hyvissä ajoin ennen itsenäistymistä mahdollisimman hyvin itsenäistä elämää vastaavat olosuhteet, missä he voivat harjoitella omaa taloudenhallintaa.

Nuorten luottooperäiset elämäntyylit

Anna-Riitta Lehtinen on ollut mukana yhteispohjoismaisessa tutkimuksessa, jossa selvitettiin nuorten luottooperäisiä elämäntyylejä neljässä Pohjoismaassa: Tanskassa, Suomessa, Norjassa ja Islannissa. Tutkimuksessa löydettiin kolme erilaista elämäntyyleä: *helpon elämän tavoittelijat*, *investoijat* ja *happulijat*. Helpon elämän tavoittelijat ovat yleensä velkaantuneet luottokortteilla ja tilin ylityksillä. Rahat he ovat käyttäneet omaan kulutukseen ja arkipäivän hemmotteluun. Helpon elämän tavoittelijoille luoton käyttö on ollut

Kukaan ei tuomitse sitä, miten kuluttaa, kunhan kuluttaa omien varojensa mukaan.

tietoista ja velkojen selvittely heillä on oma-aloitteista.

Investoijat puolestaan ovat ottaneet tietoisesti riskin ottamalla pankkilainan esimerkiksi sijoitustoimintaa, harrastusta tai ulkomailla opiskelua varten. He ovat ottaneet lainan laskelmoiden sen olevan sijoitus tulevaisuuteen – pelanneet ikään kuin peliä, jonka he kokevat olevan irrallaan omasta taloudesta. Investoijilla velan selvittäminen on systemaattista.

Hapuilijoiden tilanne on heikoin. Heillä velat ovat kertyneet postimyyntitilauksista, maksamattomista vuokrista ja laskuista ym. Näitä keinoja he ovat käyttäneet arjesta selviytymiseen ajatellen, että koska elämä jo valmiiksi menee huonosti, ei se voi enää huonommin mennä. Taustalla hapuilijoilla on itsemurhayrityksiä, masennusta ja syrjäytymistä. He eivät selviä veloistaan omin voimin, vaan tarvitsevat ulkopuolista tukea.

Velkaantumisen vaikutukset nuoren elämään

Teemapäivän puheenvuoroissa kävi ilmi, että nuorten maksuongelmia kärsijää se, ettei apua haeta ajoissa. Usein yritetään sinnitellä pikavippien ja uusien kulutusluottojen avulla viimeiseen asti. Kun tulee selväksi, että maksuhäiriömerkintä on tulossa, luotolla eläminen jopa kiihtyy, sillä luottoja yritetään saada mahdollisimman paljon ennen kuin lainahanat sulkeutuvat useiksi vuosiksi. Usein karhukirjeet jätetään avaamatta tai ne heitetään pois ja lopulta kukaan ei enää ole selvillä, millainen nuoren ottamien luottojen ja velkojen vyyhti kokonaisuudessaan on, sillä maksuvaatet seikkailevat velkojen, perin-

tätoimistojen ja ulosoton muodostamassa viidakossa kulujen kasvaessa koko ajan.

Lehtinen muistuttaa, että koska luottosopimukset ovat pitkäkestoisia, ne vaativat pitkäaikaisia maksujärjestelyjä, mikä puolestaan heijastuu arkielämään ja tulevaisuuden suunnitelmiin. Nuorten vakiintumaton talous vaikeuttaa velvoitteiden hoitamista, mikä voi johtaa siihen, että nuoren on etsittävä työpaikka ja keskeytettävä opinnot, jolloin ammatin hankkiminen viivästyy tai jää kokonaan tekemättä.

Marko Niiranen totesi, että velan päätyminen perintätöimistöön tai ulosoton alkaminen eivät vielä aiheuta luottotietomerkinä. Merkintä aiheutuu yleensä käräjäoikeuden antamasta maksutuomiosta tai ulosoton toteamasta varattomuudesta. Maksuhäiriömerkintä merkitsee sitä, että luotonsaanti vaikeutuu olennaisesti: luotto- ja pankkikortit vaaditaan takaisin eikä henkilö saa tehtyä osamaksusopimusta. Vuokra-asunnon, puhelin- ja internetliittymän ja vakuutusopimuksen saaminen vaikeutuu. Myös työpaikan saanti vaikeutuu, etenkin jos työtehtävään liittyy taloudellista vastuuta. Maksuhäiriömerkintä säilyy rekisterissä yleensä 3–4 vuotta, vaikka velka olisikin maksettu pois.

Apua nuorten velkaongelmiin

Marko Niiranen valotti nuorten velkaongelmien ratkaisumahdollisuuksia. Nuorten kohdalla ratkaisumahdollisuuksia vähentää se, että esimerkiksi Takuu-Säätiön takaus ja sosiaalinen luotto edellyttävät maksukykyä, mikä käytännössä tarkoittaa säännöllisiä tuloja, joita nuorilla useinkaan ei ole. Velkajärjestelyynkään nuoret

eivät pääse kovin helposti, sillä heidän odotetaan vielä menevän töihin ja alkavan jossain vaiheessa lyhentää velkaansa. Kunnan velkaneuvontaan nuoret sen sijaan voivat ottaa yhteyttä. Siellä kartoitetaan asiakkaan kokonaistilanne ja sovitaan, miten tilannetta yritetään parantaa. Anna-Riitta Lehtinen korostaa, että on tärkeää ymmärtää jokaisen ihmisen tilanteen erilaisuus, ja jokaisen pitäisi löytää omaan tilanteeseensa sopivat keinot. Kukaan ei tuomitse sitä, miten kuluttaa, kunhan kuluttaa omien varojensa mukaan.

Miten nuorten velkaantumista voitaisiin ennaltaehkäistä?

Anna-Riitta Lehtinen korostaa talouden kirjoitus- ja lukutaidon merkitystä, mikä on entistä tärkeämpää nyky-yhteiskunnassa, jossa vallitsevat kasvava epävarmuus työelämässä, sosiaaliturvan heikkeneminen ja lisääntyvä henkilökohtainen vastuu monimutkaisista asioista. Rahoitus- tuotteita tulee koko ajan lisää, ne ovat entistä monimutkaisempia ja niihin liittyy uusia jakelukanavia. Syntyy ongelma, miten valita ymmärrettäviä ja itselle sopivia palveluja. Kuluttajille pitäisi puhua sellaisilla termeillä, jotka he ymmärtävät oman elämänsä ja arkensa kautta.

Lehtinen painottaa, että nuorille on tärkeää opettaa, mitä eläminen maksaa. Paljonko käytettävissä olevista varoista kuluu pakollisiin menoihin, ja mitä tämän jälkeen jää käytettäväksi muihin tarkoituksiin. Kouluissa taloudenhoitoon liittyvät asiat on tällä hetkellä ripoteltu matematiikan, kotitalouden ja yhteiskuntaopin sisältöihin, joihin ne helposti hukkuvat. Lehtinen penää myös luotonantajien vastuuta luottoja myöntäessään, luotonhakijan maksukyky olisi selvitettävä hyvin ennen luotonantoa. Loppuun Lehtinen kiteyttää, että taloudenhallinnasta on tullut keskeinen osa elämänhallintaa.

Sijaishuollossa kasvaminen asettaa haasteita taloudenhoidolle

SOS-Lapsikylän psykologin *Hillevi Westmanin* mukaan sijaishuollossa kasvaneille nuorille oman rahatalouden hallinnan opettelu on suuri haaste, johon pitäisi kiinnittää erityistä huomiota koko sijoituksen ajan. Lapset ja nuoret saattavat kokea, etteivät he pysty vaikuttamaan raha-asoiden hoitoon, vaan sijaishuoltopaikassa kaikki järjestyy joka tapauksessa: laskut maksetaan jossain muualla, kaupassa ostetaan tilille, rahaa ei arjessa juuri näy. Rahankäyttöä pitäisi opetella koko sijoituksen ajan ja nuorille tulisi luoda hyvissä ajoin ennen itsenäistymistä mahdollisimman hyvin itsenäistä elämää vastaavat olosuhteet, missä he voivat harjoitella omaa taloudenhallintaa.

Westmanin mukaan kaikille nuorille on haastavaa ymmärtää, että rahaa tulee yleensä vain kerran kuussa ja tämän summan pitäisi riittää koko kuukauden menoihin. Tärkeää on tiedostaa, että kaikkea ei voi saada heti, vaan useimmiten täytyy ponnistella tavoitteiden saavuttamiseksi. Erityisiä haasteita sijaishuollosta itsenäistyville aiheuttaa se, että sijaishuollosta itsenäistyään nuorempa kuin perheistä keskimäärin. Näin ollen sijaishuollossa kasvaneilta nuorilta edellytetään itsenäistä taloudenhallintaa nuorempa kuin muilta nuorilta. Westmanin mielestä jälkihuollossa oleville nuorille on tärkeää antaa riittävästi aikaa opetella itsenäistymisessä tarvittavia taitoja, mm. rahankäyttöä. Kaikilla ei ole paikkaa, jonne palata ottamaan uutta alkua. ●

TEKSTI JA KUVA: ELINA PITKÄRANTA

Korttelikotihanke Tampereella etenee

SOS-LAPSIKYLÄN käynnistämän korttelikotiprojektin myötä Tampereelle syntyy merkittävästi uusia sijaisperhepaikkoja. Tampereen kaupungin tavoitteena onkin sijoittaa suurin osa Pirkanmaan seudulta huostaan otetuista lapsista laitosten sijaan perheisiin.

Ensimmäiset oman kodin ulkopuolelle sijoitettavat lapset ja nuoret pääsevät muuttamaan Vuoreksen korttelikotien sijaisperheisiin jo ensi vuonna, jolloin ensimmäiset korttelikodit avataan. Tukijoita hankkeen toteuttamiseksi olemme jo saaneet sekä yksityishenkilöistä että yritysmaailmasta. Yrityksistä hanketta ovat tähän mennessä lähteneet tukemaan Fazer, Dr. Oetker Suomi, Oriflame ja Aamulehti. Uusia tukijoita tarvitaan vielä, joten toivomme sekä yritykset että yksityishenkilöt mukaan luomaan Pirkanmaan alueen apua tarvitseville lapsille turvallista perhehoitoa.

”Korttelikodit suovat lastensuojelun piirissä olevalle, sijoitetulle lapselle mahdollisuuden elää mahdollisimman vähän leimaavassa ympäristössä ja niin tavallisessa perheessä kuin mahdollista”, sanoo hankkeesta vastaava **Jukka Kotkavuori**.

Myös sijaisvanhempien rekrytointi korttelikoteihin on käynnistynyt. Tammikuussa Tampereella järjestettyihin tiedotustilaisuuksiin korttelikotien sijaisvanhemmuudesta osallistui 30 hengen joukko kiinnostuneita. Huhtikuussa järjestetään kaksi uutta tiedotustilaisuutta (ks. takakansi).

Tavoite on, että vuonna 2016 Vuoreksen korttelikodeissa asuu noin 30 lasta. ●

TEKSTI: AIJA RIKALA
KUVITUS: ELISE LIIKALA

Vieraita vuonojen maasta

SUOMALAISILLA SOS-lapsikylillä oli ilo saada tammikuun puolivälissä vieraita Norjan uudesta SOS-lapsikylästä Bergenistä. Viime syksynä kylässä työnsä aloittaneet kylänjohtaja *Øystein Helgesen* ja sihteeri *Marianne Drangevåg* tulivat hakemaan oppia, miten suomalaisissa SOS-lapsikylissä tehdään lastensuojelutyötä ja millaisia kokemuksia Suomessa on lapsikylätyöstä kertynyt kuluneiden lähes viiden-

kymmenen toimintavuoden aikana. Øystein ja Marianne vierailivat viikon aikana Punkaharjulla, Tapiolasassa, Kaarinassa ja keskustoimistolla. Erityisen kiinnostuneita he olivat lapsikylissä tehtävästä avoahuollosta ja perheiden tukemisesta, sillä Bergenin kylässä on tavoitteena aloittaa avoahoito ensi vuonna. Øystein ja Marianne olivat mielissään saadessaan nähdä kylien tavallista arkea ja tavata ihmisiä aina pitkän uran teh-

neistä lapsikylävanhemmista lasten biologisiin vanhempiin. Myös vierailu Lastensuojelun Keskusliitossa ja tutustuminen SOS-Lapsikylän antamaan Theraplay-terapiaan olivat valaisevia kokemuksia. Erityiskiitoksen Øystein ja Marianne halusivat välittää jokaiselle toimipisteelle lämpimästä vastaanotosta ja hyvistä keskusteluista. ●

TEKSTI: ELINA PITKÄRANTA
KUVA: ANNA SAVELA

SOS-Lapsikylän työntekijät opiskelivat ammattitutkinnon kiertokoulussa

SOS-LAPSIKYLÄN ja Oulun aikuiskoulutuskeskuksen yhteistyönä toteutettu kaksi vuotta kestänyt kiertokoulu on saatettu juhlallisesti päätökseen. Oulussa 16.12.2010 järjestetyssä valmistajaisjuhlassa 16 SOS-Lapsikylän työntekijää sai todistuksen lasten ja nuorten erityisohjaajan ammattitutkinnon suorittamisesta.

Opiskelijaryhmään kuului työntekijöitä kaikista Suomen viidestä lapsikylästä sekä lisäksi nuorisokodista. Koulutuksen lähiovetusjaksot toteutettiin pääasiassa SOS-Lapsikylän eri toimintayksiköissä, mistä nimi kiertokoulu. Koulutuksessa SOS-Lapsikylä ja Oulun aikuiskoulutuskeskus tekivät ainutlaatuisia yhteistyötä lastensuojelussa kehittämien yhdessä koulutusmallin, jossa koulutus on toteutettu ja suunniteltu koulutukseen osallistuvien osaamisen ja kehittämisen näkökulmasta.

Lämpimät onnitellut valmistuneille! ●

TEKSTI: ANNA-LIISA KOISTI-AUER
KUVA: KAI LOMMA

Opiskelija Anne Korkala (oik.) kuuntelemassa opettajien kiertokoululaisille valmistelemaa henkilökohtaista luonnehdintaa. Kuvassa opettajat Aune Hiltunen (vas.), Ritva Fossi ja Marja Kevjäarvi.

TALVITERVEISET KAARINASTA

MAHTAVA TALVI on ollut meille etelän eläville mukava kokemus. Lapset ovat rakentaneet lumilinnon, lumiukot ovat hauska lisä ”henkilökuntaamme”, luisteluketä on ollut käytössä joulukuusta ja kylää kiertää useita hiihtolatuja. Pihalla tekemistä piisaa paitsi lapsille myös auraajille.

Kaarinan kylän yhdeksäs lapsikyläkoti, nimeltään Veikko-koti, käynnistyi joulukuussa. Aloittavan pariskunnan kanssa joulua oli vietämässä neljä uutta lasta. Koti on saanut nimensä yhdistyksen perustaja- ja kunniajäsenen Veikko Pöyhösen mukaan.

Kaarinan kylän väki toivottaa mukavaa talven jatkoa kaikille SOS-lapsikylätyön ystäville! ●

TEKSTI: KARI KIESILÄINEN,
KYLÄNJOHTAJA

KOULULAISET HYVÄLLÄ ASIALLA

VIIME SYKSYNÄ koululaiset eri puolilla Suomea paiskivat taksvärkipäivän puitteissa töitä ja lahjoittivat näin kertyneitä varoja SOS-lapsikylätoiminnan hyväksi. Lapin-

niemen koulun 7.–9. luokan oppilaat sekä Tervolan lukion opiskelijat keräsivät yhteensä 885 euroa Lapin SOS-lapsikylälle. Sipoonlahden koulun oppilaat puolestaan lahjoittivat lapsiky-

lätoimintaan 2000 euroa. Lämpimät kiitokset kaikille mukana olleille hyvästä työstä! ●

Vuosi Haitin maanjäristyksen jälkeen

Annettuaan vuoden ajan hätäapua tuhoisan maanjäristyksen uhreille kansainvälinen SOS-lapsikyläjärjestö on valmiina muuttamaan hätäapuohjelmiaan pysyväksi toiminnaksi ja panostamaan Haitin jälleenrakentamiseen. Perheitä tukevien ohjelmien laajeneminen mahdollistaa tuhansien lasten perustarpeiden tyydyttämisen. Haitiin on suunnitteilla myös kolmas SOS-lapsikylä sekä kymmenen valtionkoulua. Tämä muodostaa valtavan haasteen, sillä tilanne maassa on kaikkea muuta kuin yksinkertainen ja monet asiat etenevät usein paljon hitaammin kuin toivoisi.

VUOSI MAANJÄRISTYKSEN jälkeen yli miljoona haitilaista elää yhä väliaikaisissa telttakylissä ja sadattuhannet lapset perheineen ovat täysin riippuvaisia avustuksista: puhtaan

veden-, sähkön-, lääkintätarpeiden ja koulutuksen saanti on parhaimmillaankin vain epävarmaa. Systemaattinen jälleenrakentaminen Haitissa ei ole vielä edes alkanut.

Haitin pääkaupungin Port-au-Princen laitamilla sijaitsevassa Santon SOS-lapsikylässä elää tällä hetkellä kolminkertainen määrä lapsia verrattuna maanjäristystä edeltävään aikaan ja

jokaisella perheellä on hoidettavanaan keskimäärin 20 lasta normaalin 10 lapsen sijaan. Monet SOS-lapsikylässä asuvista lapsista eivät todennäköisesti koskaan palaa alkuperäisen perheensä luokse joko siksi, että he ovat jääneet orvoiksi tai siksi, että heidän omat vanhempansa tai sukulaisensa eivät pysty huolehtimaan heistä.

Cap Haitienissa ja Port-au-PrinCESSä toimivien SOS-lapsikylien lisäksi Les Cayesiin on tarkoitus rakentaa kolmas lapsikylä, joka kahden muun kylän tavoin tulee myös tarjoamaan laajamittaisia sosiaalisia ohjelmia vähäosaisille perheille. Lapsikyliä ohjella SOS-lapsikyläjärjestön ylläpitämistä yhteisökeskuksista avustetaan tällä hetkellä noin 14 000 lasta. Lapset saavat keskuksista mm. päivittäisen ruoan ja tarpeen vaatiessa sairaanhoitoa. Uusia yhteisökeskuksia rakennetaan ja jo olemassa olevia laajennetaan tarjoamaan tukea ja opastusta alueella asuville perheille.

Koulutukseen panostaminen on avainasemassa SOS-lapsikyläjärjestön jälleenrakennusohjelmassa. Ennen maanjäritystä viitisensataa lasta kävi SOS-lapsikylän ylläpitämää koulua Santossa. Nyt koulun kapasiteetti kaksinkertaistuu ja opetusta annetaan 900 lapselle. SOS-lapsikyläjärjestön suunnitelmiin kuuluu myös kymmenen uuden valtionkoulun rakentaminen. Valtio hallinnoi kouluja, mutta lapsikyläjärjestö kattaa kaikki kulut 5–7 vuoden ajan, kunnes valtio kykenee ottamaan niistä vastuun.

SOS-lapsikyläjärjestö on sitoutunut jälleenrakennusprojektissaan antamaan panoksensa Haitin lasten elinolojen ja tulevaisuuden näkymien kokonaisvaltaiseen parantamiseen myös tarjoamalla asiantuntija-apuaan sekä tekemällä aktiivisesti yhteistyötä hallituksen ja muiden organisaatioiden kanssa. ●

TEKSTI: ELINA PITKÄRANTA
KUVA: KANSAINVÄLISEN SOS-LAPSIKYLÄJÄRJESTÖN KUVAPANKKI

Afrikkalaisia satuja Suomeen ja suomalaisia satuja Afrikkaan

SOS-lapsikyläsäätiö ja Turun ammattikorkeakoulu ovat aloittamassa yhteistyössä projektia, jossa Suomessa kehitettyä sadutusmenetelmää juurrutetaan Swazimaahan.

Swazimaa on pieni maa, asukkaita on noin 1 miljoona ja se sijaitsee eteläisessä Afrikassa naapureinaan Etelä-Afrikka ja Mosambik. Maan väestöstä 60 % elää köyhyysrajan alapuolella. AIDS on vaikuttanut hyvin voimakkaasti yhteiskuntaan esimerkiksi siten, että noin 20 % alle 18-vuotiaista on orpoja tai elää riskioloissa ja vain 60 % lapsista suorittaa peruskoulun loppuun. Koska perusopetus on maksullista, koulun keskeytyminen johtuu yleensä perheen taloudellisen tilanteen heikkenemisestä perheen huoltajan sairastuttua vakavasti.

Sadutusprojektin tarkoituksena on parantaa lasten asemaa Swazimaassa: kehittää varhaiskasvatuskäytäntöjä lapsilähtöisempään suuntaan ja vahvistaa lasten itsetuntoa ja osallisuutta. Projektin aikana swazimaalaisia esikoulunopettajia koulutetaan sadutusmenetelmän käyttöön. Turun ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijat toteuttavat sadutusta käytännössä Swazimaassa esikouluissa ja SOS-lapsikylissä yhdessä swazimaalaisten työntekijöiden kanssa.

Sadutusprojektissa myös vaihdetaan satuja Swazimaassa sijaitsevan SOS-lapsikylän ja suomalaisen SOS-lapsikylän välillä. Näin molemmissa maissa lapset saavat tietoa toistensa elämästä ja arkipäivästä.

Sadutusprojekti on saanut Ulkoasiainministeriön tukea vuosille 2011–2013.

Projektikuulumisin

Tiina Laakso, lehtori, Turun ammattikorkeakoulu

KUVA: KANSAINVÄLISEN SOS-LAPSIKYLÄJÄRJESTÖN KUVAPANKKI

PASSI TULEVAISUUTEEN

Vietettyään 14 vuotta SOS-lapsikylän hoidossa kroatialainen Ana kertoo, kuinka hänen lapsikylä-äidiltään ja -perheeltään saama kasvatusta ja huolenpito heijastuvat hänen päivittäiseen elämäänsä nyt itsenäisenä aikuisena.

Anan läheiset kertovat, että hän hymyilee aina.

Varhaiset vuodet

”Tulin Ladimirevcin SOS-lapsikylään vuonna 1996. Tulin sinne neljän sisarukseni kanssa, joten aivan alusta asti olimme yhtä suurta ja meluisaa perhettä. Sellaisissa olosuhteissa piti löytää oma tilansa ja kunnioittaa myös muiden henkilökohtaista tilaa. Järjestyksellä ja säännöillä oli suuri merkitys lapsikyläperheessäni ja teimme kaikki parhaamme noudattaaksemme niitä. Lapsikylä-äitini on tietysti paras sanomaan, kuinka siinä onnistuimme.”

”Muutamia vuosia myöhemmin aloin harrastaa judoa paikallisessa seurassa. Lapsikyläperheeni ja -äitini suuri omistautuminen ja tuki auttoivat minua nousemaan oman sarjani kansalliseksi mestariksi. Pidän mestaruuttani edelleenkin kallisarvoisena asiana, mutta vielä enemmän arvostan kurinalaisuutta ja sitkeyttä, joita laji minulle opetti. Lopetin judon lukioiässä, enkä kadu sitä, sillä elämäni otti uuden suunnan.”

Tie aikuisuuteen

”Valmistuin Osijekin liikennelukiosta. Asuin kolmen lukiovuoteni ajan muiden kylän nuorten tapaan Osijekin SOS-nuorisokodissa. Joillakin ystäväilläni ja sisaruksillani oli

Joskus huomaa yrittäväni olla kuin lapsikylä-äitini.

vaikeuksia sopeutua uusiin olosuhteisiin, mutta minulla ei. Uskon, että ratkaisevat tekijät helppoon sopeutumiseeni olivat lapsikylä-äitini ja urheiluharrastukseni.”

”Äitini opetti minulle itseluottamusta ja päätöksentekoa. Hän näytti omalla esimerkillään, ettei koskaan saa päästää irti päämäärästään ja jokaisen kaatumisen jälkeen on noustava uudelleen ylös. Judo opetti minulle kurinalaisuutta ja omistautumista. Matkan varrella opin kohtaamaan todellisuuden ja ymmärsin uhrauksien merkityksen. Rehellisesti sanottuna en usko menettäneeni paljoakaan, vaikka olenkin viettänyt melko kurinalaista elämää.”

Vastuuntuntoinen ja vakavasti otettava

”Omaohjaajani nuorisokodissa suostutteli minut hakemaan poliisikouluun. Sisäänpääsy epäilytti minua ja myön-

tävä vastaus yllättikin minut täysin. Valmistuttuani työskentelin vähän aikaa virkailijana poliisiasemalla ja nyt olen jo jonkin aikaa toiminut rajapoliisina. Tarkistan ja leimaan passeja ja kysyn ärsyttävää ”Mikä on vierailusi tarkoitus?”-kysymystä.”

”Otan tietenkin työni hyvin vakavasti ja yritän tulla koko ajan paremmaksi. Huolehdin myös pienestä kotitaloudestani, johon kuuluu itseni lisäksi vanhempi veljeni ja nuorempi siskoni. Suunnittelen hakevani yliopistoon opiskelemaan viestintäalaa ja ehkä jonain päivänä minulla on tiedottajan paikka paikallisella poliisilaitoksella. Yritän olla hyvä roolimalli siskolleni ja vakaa tuki veljelleni. Joskus huomaa yrittäväni olla kuin lapsikylä-äitini. Vaikka tässä vaiheessa tiedän minulla olevan siihen vielä paljon matkaa, olen varma, että joidenkin vuosien kuluttua, kun minulla on oma perhe, olen perheelleni samanlainen tukipilari, jollainen lapsikylä-äitini oli meille. ●

KÄÄNNÖS: SUSANNA LEHTIMÄKI

KUVA: KANSAINVÄLISEN SOS-LAPSIKYLÄJÄRJESTÖN KUVAPANKKI

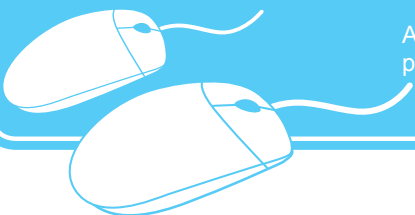
SOS-LAPSIKYLÄN UUDISTETUT VERKKOSIVUT,
www.sos-lapsikyla.fi, avattiin tämän vuoden alussa. Uudistusta varten tehtiin testauksia eri kohderyhmissä, jotta saimme sivuista mahdollisimman käyttäjäystävälliset.

Kotisivumme jakautuvat nyt etusivulta sisällöllisesti kolmeen pääosiin:

- tietoa SOS-Lapsikylästä
- lastensuojelu
- kummius ja lahjoittaminen

Verkkosivuilla voit kätevästi tutustua SOS-Lapsikylän toimintaan ja pysyä ajankohtaisen tiedon tasalla. Sivujen ajankohtaisosio täydentää hyvin tämän neljä kertaa vuodessa ilmestyvän Kuulumisia-lehtemme sisältöä. Myös Kuulumisia-lehden löydät verkkosivustomme etusivulta. Vierailkaa ahkerasti sivuillamme!

Aija Rikala
päätoimittaja

Kuukauden parhaat sekunnit -palkinnon voittanut SOS-Lapsikylän mainosfilmi ”EI JÄTETÄ LASTA YKSIIN” LIIKUTTI RAATIA

SOS-LAPSIKYLÄN mainosfilmi ”Ei jätetä lasta yksin” voitti marraskuun 2010 Kuukauden Parhaat Sekunnit -kilvan ja sai kilpailuraadin liikuttamaan. Raati luonnehti filmiä sanoin koskettava, kaunis ja hienosti tehty mainos, jonka sanoma puhutteli. Filmi herätti raadin mukaan tunnelatauksen, joka voi syntyä tv:n välityksellä.

Mainostajana SOS-Lapsikylä sai palkinnoksi kunniakirjan ja muutaman lisäesityskerran filmille viikkoa ennen joulua. Voittaja julkistettiin MTV3- ja Sub-kanavilla ja se sai huomiota useissa muissakin medioissa.

Raadilla oli arvioitavanaan yli 400 marraskuussa ensiesitettyä tv-mainosta, ja niistä voittajaksi nousi SOS-Lapsikylän mainos, josta raadin yksi miespuolinen jäsen totesi, että se saa hänet kyyneliin joka kerta.

Marraskuun mainoksia olivat arvioimassa Planner **Samuli Salokangas** Ida Fram Oy:stä, AD **Sami Karjalainen** Albert Hallista, AD **Heli Roiha** DDB Helsingistä ja yhteyspäällikkö **Kirsti Mäkelä** Mainoskentästä.

Kuukauden Parhaat Sekunnit on MTV3:n, Subin ja Markkinointiviestinnän Toimistojen Liiton yhteinen mainoskilpailu, jossa vaihtuvajäseninen raati arvioi edellisen kuukauden aikana ensiesityksensä saanutta tv-mainontaa. Kuukauden Parhaat Sekunnit on palkinnut ajankohtaista, ideaaltaan ja toteutukseltaan onnistunutta tv-mainontaa vuodesta 1994 lähtien. ●

TEKSTI: AJA RIKALA

Mainoksen tuotanto:

Mainostoimisto Skandaali
Copy: Mikko Mattila
AD: Vesa Siirilä
Toimitusjohtaja: Matti Oksanen
Asiakkuusjohtaja: Niina Miettinen
Tuotantoyhtiö: 7th Heaven Productions
Tuottajat: Mirsa Kaartinen,
Taina Saikkonen
Ohjaaja: Aku Louhimies
Kuvaaja: Jean-Noel Mustonen
Äänituotanto: Humina/Juri Seppä

Tue SOS-Lapsikylää ilmaiseksi Sharewoodissa

SHAREWOOD.ORG on suomalainen hyvän tahdon verkkoyhteisö, jossa voit ohjata yritysten avustusvaroja hyväntekeväisyyskohteelle vastaanottamalla mainoksia tai klikkailemalla bannereita. Sharewoodissa on mukana monia tunnettuja avustusjärjestöjä, joista yksi on SOS-Lapsikylä. Sharewoodin käyttäjänä olet lisäksi mukana elämispalkintojen arvonnassa. Tule mukaan tukemaan SOS-Lapsikylää Sharewoodissa. ●

www.sharewood.org

 SHAREWOOD^{ORG}

Kosmetiikkayritys Oriflame ryhtyi Suomessa SOS-Lapsikylän kumppaniksi

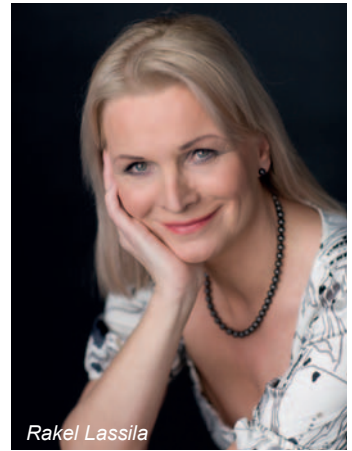
SUOMEN ORIFLAME valitsi tämän vuoden alusta kumppanikseen SOS-Lapsikylän. ”SOS-Lapsikylä on luotettava, kansainvälinen organisaatio ja tekee hyvää lastensuojelutyötä”, sanoo Suomen Oriflamen toimitusjohtaja **Rakel Lassila**. ”Suomessa lasten ja nuorten huostaanottojen määrä on pelottavassa kasvussa, joten tehtävää riittää. Lapsikylätyön tukeminen on meidän tapamme auttaa ongelmiin joutuneita suomalaisia lapsia.”

Kansainvälinen kosmetiikkajätti Oriflame on alansa johtavia yrityksiä maailmassa. Yritys on perustanut Oriflame Foundation -nimisen säätiön, jonka tehtävänä on auttaa lapsia ja nuoria naisia. Säätiö järjestää eri puolilla maailmaa erilaisia koulutusohjelmia, jotka antavat lapsille ja naisille valmiuksia auttaa itse itseään. Tavoitteena on autettavien perusteellinen ja pysyvä elämänmuutos, unelmien muuttaminen todellisuudeksi. Oriflame Foundation tekee yhteistyötä paikallisten avustajajärjestöjen kanssa.

Oriflame Foundation koordinoi kansainvälisen Oriflame-konsernin hyväntekeväisyystyötä ja osallistuu eri hankkeisiin Oriflamen toimintamaissa. Säätiö kerää rahaa myymällä sen nimeä kantavia tuotteita ja Oriflame-kosme-

tiikkaa. Myös Oriflamen henkilökunta ja Oriflame-myyjät kartuttavat säätiön kassaa järjestämällä hyväntekeväisyystempauksia. Varat käytetään lasten ja nuorten naisten elämäntaitoja edistävään hyväntekeväisyyteen siinä maassa, jossa varat on kerätty.

Yhteistyö SOS-Lapsikylän tukemiseksi on jo lähtenyt käyntiin. Oriflamen myyntikonsultit ovat myyneet kaunista, beigeä ranneketta, jonka kuviona on hopeinen Oriflame Foundation -tunnus. Jokaisesta myydystä, 5,90 euron hintaisesta rannekkeesta lahjoitetaan 1 euro SOS-Lapsikylän toimintaan. ●

Rakel Lassila

TEKSTI: AIJA RIKALA

facebook.com/SOSLapsikyla

OMO 2 in 1 & Comfort

OMO jatkaa yhteistyötä SOS-Lapsikylän kanssa

VIIME VUONNA 50-vuotisjuhliaan viettänyt OMO lahjoitti tuotekampanjan yhteydessä kerätyt varat SOS-lapsikylän lasten ja nuorten liikuntavälineiden hankintaan. Kampanjan positiivisen vastaanoton innoittamana OMO haluaa jatkaa ja entisestään vahvistaa yhteistyötä sekä sen luomaa myönteistä mielikuvaa. Tämän vuoden kampanjalla tuetaan SOS-Lapsikylän Tampereen korttelikotihanketta. Kampanja näkyy sekä myymälöissä että sosiaalisessa mediassa. Facebookissa voi käydä osoittamassa tukensa SOS-Lapsikylän korttelikotihankkeelle ja sisustaa virtuaalista kotia tykkäämällä. Kampanja-aika on 1.2.–31.3. ●

KIINNOSTAISIKO
SINUA?

SOS
LAPSIKYLÄ

Rakastava koti jokaiselle lapselle

SIJAISVANHEMMUUS LAPSIKYLISSÄ TAI KORTTELIKODEISSA

Etsimme sosiaali-, terveys- tai kasvatusalan ammattilaisia tekemään vaativaa, pitkäjänteistä ja palkitsevaa lastensuojelutyötä.

Tehtäviin on jatkuva haku.

Infotilaisuudet aiheesta järjestetään ma 11.4. klo 17 ja la 16.4. klo 13 Scandic Tampere Cityn kokoustilassa, Hämeenkatu 1.
(käynti Rautatienkadun puolelta)

Lisätietoja tehtävistä ja infotilaisuuksista antavat:
korttelikotien hankevastaava Jukka Kotkavuori puh. 040 500 8198
kehittämissuunnittelija Hannele Nikkanen puh. 0400 875 880
www.sos-lapsikyla.fi